

gorelo. Poleg tega so tudi sodi mošta počili in je mošt iztekkel.

Po svetu.

Rudarska smrt. Zopet se poroča o večjih rudarskih nesrečah. V žvepljenih jamah v mestu Trabonella (Italija) so se strupeni plini razstrelili. Pri tem je našlo 44 delavcev svojo smrt. 10 delavcev pa je bilo hudo poškodovanih. — V rudniku Dover pri Novem Jerseyu (Amerika) se je podrta stena. Vsled tega je voda v jamo udrla. 12 rudarjev je utonilo, medtem ko se jih je 48 rešilo.

Zopet velikanski požar v Konstantinoplu. Te dni nastal je zopet v mestnem okraju turške prestolice Bajezid požar, ki se je grozovito hitro razširil. Hipoma je stalo 150 hiš v plamenih. Tudi mošeja je zgorela. Skupno je več kot 400 hiš zgorelo. Škode je za 400 tisoč turških funtov. Ogenj je nastal baje iz neprevodnosti. Da bi tudi kaj ljudi zgorelo, ni znano.

Pater Stojalovski, znani poljski politik, poslanec in duhovnik, je 23. t. m. umrl. Zanimivo je, da je Stojalovski že pred 10 leti napravil svoj testament. Na dotičnem spisu je zapisal: „Moj testament, ki naj se otvori na dan moje smrti, 25. oktobra 1911.“ Stojalovski je torej 10 let naprej vedel, kedaj bode umrl in se je le za dva dni zmotil. To prorokovanje dela Poljakom mnogo preglavic.

Prošnja.

Pred kratkem je posestniku Jakobu Gornik, po domače Bukšek v Stanovski, pošta Poličane, vse pogorelo. Tuji otroci so pri igranju zažgali. Pogorelo mu je vse: slama, žitje, obleka, svinje, pohištvo itd. Nesečni posestnik je ob robu obupa. Prosi se torej milosrdne ljudi, naj mu pomagajo na ta ali oni način z malo podporo. Sprejme se i najmanjše darilo, naj si bode potem denar, obleka, slama, les za zgradbo itd. Pomagajte nesečnemu kmetu!

Naši častiti naročniki in uvrstniki naj poslušno na znanje vzamejo, da mi plačila na nas le tedaj pripoznamo, kadar se denar po poštni nakaznici ali položnici poštne hranilnice na našo upravnitvo pošlje, ali tedaj, kadar se zneski neposredno v našem upravnitvu v Ptuj, gledališko poslopje št. 3, proti potrdilo prevzamejo.

Plačila, katera prevzamejo druge osebe, nimajo za nas nobene veljavnosti.

Upravnitvo „Štajerca“ v Ptuj.

Nekaj o prežitku.

Med bremena, katera mora precej kmetov nositi, spada tudi prežitkarija. Ako oče preda sinu posestvo z gospodarstvom, si zagotovi večinoma pismeno (pri notarju) nekaj njiv ali goric, živine ali česa drugega, večkrat tudi denarja za prežitek svojih starih dni.

To razmerje je zelo slično onemu pred letom 1848, ko so zahtevali grajščaki, cerkve in samostani vse tiste življenjske pripomočke, ki jih najdemo tudi še pri sedanjih prežitkarjih: zrnje, moko, maslo, mleko, sredstva za kurjavo, razsvetljavo itd.; neka vrsta rabote je torej ostala; toda tudi ta se ne bo več dolgo držala.

Nobenemu kmetu, ki je predal rodno grudo z gospodarstvom vred svojemu otroku v oskrbo, se ne more odrekati pravice, da si pridržati za svoje stare dni toliko od gospodarstva, kolikor mu je za življenje potrebno. Ne samo, da ima do tega pravico, ampak sveta dolžnost otrok je, svoje stariše preživeti na stare, onemogle dni.

Žalibog, da dajejo ravno te prežitkarije neredkokrat povod k prepiru in sovraštvu v družini in velikokrat delajo otroci svojim starišem ravno v tem pogledu več žalosti, kakor veselja; pri tem igra nepovoljna vzgoja večkrat glavni vzrok, se potrjuje žal le premmogokrat; večkrat je nesporazumljenje zakrivila tudi beda, oziroma prevelik prežitek, ki ne stoji v nikakem razmerju z vsemi pridelki dotičnega gospodarstva, tako da večkrat res sila pripraviti sina do tega, da prelomi podpisano pogodbo. Velikokrat si pa tudi oče ne more pridržati, kolikor mu je potrebno in živi v vedni stiski

in pomanjkanju; zlasti pa je to takrat, če prevzame sin zelo zadolženo posestvo; nade na boljša leta se izjalovijo in mesto, da bi začel plačevati dolgove, še mora delati nove.

Nadalje pa je znano, da ravno taka posestva, ki imajo vknjiženo previsoko prežitkarijo, zelo težko dobe hipotekarni kredit.

Ljubezen do otrok je večkrat večja nego strah pred pomanjkanjem in ne redkokrat se zgodi, da oče da zbrisati svoj prežitek, samo da lahko sin dobi posojilo na posestvo; kaj rado pa se zgodi, da to posojilo ne reši več gospodarstva, ampak da gre na boben in oče je brez prežitka na stare dni; če ni druge pomoči, mora vzeti beršaško palico v roke.

Današnja oblika prežitka krajša na eni strani dohodke iz gospodarstva, na drugi strani se pomnožujejo stroški.

Prodaja posestev, ki so obremenjena s prežitkom, je nadalje zelo težka. Na tak način si škodita oče in sin in v resnici je ravno način današnjih prežitkarij eden izmed glavnih vzrokov propada kmetij. Sicer se pa dela na pravnostni način prežitka tako, da bo dobro i za stariše kakor za otroke; pri tej priliki opozarjamo na članek v Gospodarskem Glasniku št. 12 z dne 16. julija 1911 »Kako bo na stare dni?« Pa tudi postavodajni krogi so že na delu.

Holz.
»Gosp. Glasnik«

Gospodarske.

Za travnike, pašnike in deteljišča najboljša in najcenejša fosforovo gnojilo je Tomaževa žlindra. Opozarja se na to, da se umetna gnojila rada ponarejajo, zato naj bodo naši kmetovalci pri nakupu umetnih gnojil zelo previdni in naj kupujejo Tomažev žlindro, kakor tudi vsa druga gnojila le tedaj, ko se jim jamči, da vsebujejo napovedano množino rastlinskih redilnih snovi. Pri Tomaževi žlindri je treba gledati na to, koliko ima citratno raztopne fosforove kisline. Dobra Tomaževa žlindra je ona, ki ima najmanj 80% citratno raztopne fosforove kisline. Slaba ali ponarejena žlindra ima dosti manj ali pa sploh nezadostno množino v citronovi kislini raztopne fosforove kisline. Ko se Tomaževa žlindra kupuje, naj se pazi natančno na napis in na plombo ali pečat. Kmetijske družbe v tem oziru rade postrežejo.

Tomaževa žlindra in kajnit se sprimetava v kepe, ako se jih hrani v kakem vlažnem prostoru. Na redilnih snoveh, ki jih imata v sebi, kakor Tomaževa žlindra na fosforovi kislini in kajnit na kaliju, sicer ne zgubita, vendar se v kepah ne moreta rabiti pravilno za gnojenje, zato se morajo te kepe najprej razdrobiti.

Skupna naročba raznih semen je ugodnejša nego posamezna, kajti prihrani se na prevoznih stroških in dobi se boljše semena razne vrstine in poljščin pa tudi po nižjih cenah. Tudi tukaj posredujejo kmetijske družbe.

Kako se ima pripraviti korenstvo za krmo. — Živina žre sicer peso, repo in korenje tudi, če ni razrezano, vendar je boljše, če se isto razreže in pomeša med drugo manj tečno krmo. Če se korenstvo razreže, ni se bati, da bi pogoltnila živina kar celo ali se pri tem celo morda zadavila, ker je nekako primorana prežvečiti ga poprej. Razreže se ga lahko s krivcem na tanjše in daljše razrezke, kdor pa ima več glav živine, stori najbolje, če si nabavi stroj za rezanje korenstva. Boljše je, ako se razreže korenstvo na večje kose, ker se majhni kosci lažje pokvarijo. Razreže naj se vsakrat le toliko, kolikor se istega dne porabi, kajti razrezano korenstvo, če dalj časa stoji, rado gnije in plesni in takšno živini potem škoduje.

Grozde tropine so prav dobra krma za živino, ker imajo toliko redilnih snovi, kolikor slama ozimnega žita. Če ne moreš porabiti vseh svežih tropin, shrani jih skrbno. Najbolje je, če sveže tropine prav dobro stlačiš v manjše kadi ali orence, pokriješ po vrhu s trtnim listjem in vrh vsega zamokaš z ilovico kakih pet prstov na debelo. Ko ilovica razpoka, pomoči jo z vodo in vse razpoke takoj zamaži, sicer tropine splesne ali pa se skisajo. Teh tropin daj govedu do 1/2 in prešičem do 1/2 vsakdanje krme.

S čim in kdaj naj se pognoje travniki in deteljišča. Travniki in deteljišča se ne smejo gnojiti samo s fosforatnimi gnojili (Tomažev žlindro ali pa s superfosfatom), ampak obenem tudi kalijevatimi (kajnitom ali pa s 40 odstotno kalijevo soljo). Če pognojiš travnik ali pa deteljišče samo s fosforatnim gnojilom, ne dosežeš nikdar najvišjega dohodka in v mnogih slučajih Tomaževa žlindra sploh ne pride do učinka. Travnike, ki leže v ravani, pognoji v jeseni s Tomažev žlindro in s 40% kalijevo soljo, one v strminah pa šele spomladi s superfosfatom in 40% kalijevo soljo. Za vsak hektar (1 1/4 orala) površine vzemi 200—250 kg 40% kalijeve soli in 600—700 kg Tomaževe žlindre ali pa superfosfata. Zapomni si dobro, da gnojenje samo s Tomažev žlindro ali pa s superfosfatom je napačno!

Kdaj je gnojiti s Tomažev žlindro? Izprva se je mislilo, da mora ležati Tomaževa žlindra več časa v zemlji, da se laže raztopi in marsikateri misli še danes, da se mora trostiti le v jeseni, če se hoče imeti kaj uspeha; a dokazano je, da se uspeh doseže, čeprav bi se raztrosila namesto pozimi pri ozimni šele spomladi, kar povrh seve, kajti saj se raztrosi po travnikih kar povrh ter doseže izborne uspehe. Na travnikih in pašnikih se pripravča raztrositi žlindro takoj po prvi košnji poleti ali pa v jeseni po drugi košnji, trosi se jo pa lahko skozi vsjo jesen in zimo, če je vreme za to primerno, a tudi spomladi, ko se zemlja odtaja. Na polju določa, če se raztrosi žlindra v jeseni ali pa spomladi in na to podorje. Raztrosi se lahko tudi po preorani njivi, samo je treba podvelči jo potem z brano.

Vsaka dobra, varčna kuhinja bi morala imeti v zalogi Maggijeve kocke za govejo juho. Vsaka kocka — samo z vrelo vodo polni — da takoj delikatno govejo juho, katero lahko vporabljaš tako druge doma prirejene juhe. Maggijeve kocke za govejo juho so iz najboljše mesnatega ekstrakta in iz vseh potrebnih dodatkov pripravljene in zato so popolnoma gotova goveja juha v suhi obliki. Kadar kupujete, pazite vedno na ime Maggi in varstveno znamko zvezdo s križcem.

Ali imate bolečine? Revmatične, gihtične, glavobol, zobobol? Vse vrste prepaha ali prehlajanja kaj dobiš? Poskusite vendar Fellerjev fluid z znakom „Elsa-fluid“, ki odpravi bolečine, ozdravi in okrepa. Ta je res dober! To ni samo reklama! Poizkušni kat 5 K franko. Izdelovatelj samo apotekar Feller v Stubici, Elsalplatz št. 241 (Hrvatsko).

Prepreči se! Lahki kašelj, zaslinjenje, praskanje in vnetje imajo lahko hude posledice, ako se jim zanemari. Zakaj bi tega ne preprečili? Saj imamo prijetno sredstvo Thyomel Scillae apotekarja Fragner v Pragi. Ena steklenica po K 2 20 se dobi skoraj v vseh lekarnah. Ali pazite na ime iznajditelja in preparata.

Tržna poročila

Ptuj, tedenski sejem dne 20. oktobra 1911.

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena
		K
Pšenica	50 kil	12
Rž	50 kil	10
Ječmen	50 kil	10
Oves	50 kil	10
Koruzna	50 kil	10
Proso	50 kil	10
Ajda	50 kil	10
Krompir	50 kil	3
Fižol	50 kil (od do)	12 22
Leča	1 kila	1
Grah	1 kila	—
Kaša	1 liter	—
Pšenični gris	1 kila	—
Riž	1 kila	—
Sladkor	1 kila (od do)	1 1
Češplje	1 kila	—
Čebula (luk)	1 kila	—
Kimel	1 kila	—
Brinjeve jagode	1 kila	—
Hren	1 kila	—
Zelenjava	1 kila	—
Ustna moka	1 kila (od do)	—
Moka za zemlje	1 kila (od do)	—
Polentna moka	1 kila	—
Goveje maslo	1 kila	2
Svinjska mast	1 kila	2
Špeh frišni	1 kila	2
Špeh okajeni	1 kila	2
Žmavc	1 kila	2
Sol	1 kila	—
Surovo maslo	1 kila	2
Sir, štajerski	1 kila	—
Jajca	24 kom.	2
Goveje meso	1 kila (od do)	1 1
Telečje meso	1 kila (od do)	1 1
Mlado svinjsko meso	1 kila (od do)	1 1
Drevesno olje	1 kila	—
Rips olje	1 kila	—
Sveče, steklo	1 kila	—
Milo navadno	1 kila	—
Žganje	1 liter	—
Pivo	1 liter	—
Vinski jesih	1 liter	—
Mleko, frišno	1 liter	—
Mleko brez smetane	1 liter	—
Les, trdi, meter dolgi	1 kub. met.	9
Les, mehki, meter dolgi	1 kub. met.	7
Lesni ogelji trdi	helktoiter	2
„ „ mehki	„	1
Premog (Steinkohle)	100 kil (od do)	3 3
Mrva	50 k (od do)	3 3
Slama (Lager)	50 kil	3 40
Slama (stelja)	50 kil	2 80
Zelje	1 glava	—

Mestni urad ptujski, dne 23. oktobra 1911.

Veliko presenečenje! Nikdar v življenju ta priložnost! 600 kom. le 3 K 80

1 krasna pozl. prec. anker-ura z verižico, natančna, 3 letna garancija; 1 moderna židana kravatna za gospode; 3 ff. žepni ročni krasni prstan za gospode z imit. biserom; 1 krasna eleg. damski ženskega kinča, ki obsega 1 krasni koljč iz orient. biserov, damski kinč s patent-zaklepom, 2 eleg. damstva braceleta, 1 par usniškov s patent-kaveljem, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, usnjata denarnica; 1 p. gumb za manšete, 3 gradno dubelce s patent-zaklepom; 1 veleeleg. album za razglednice, najlepši pregledi sveta; 3 zabavni predmeti, velika veselost za mlado in staro; 1 zelo praktičen seznamek ljub. pisem za gospode in dame; 1 koresp. predmetov in še 500 rabnih predmetov, v hči najbolj hodno potrebnih. Vse skupaj z uro, ki je sama ta denar vredna, kosta le K 3-80. Pošlje po povzetju dunajske centralna razprodajna

Gh. Jungwirth, Krakova št. B/115.

NB. Pri naročbi dveh paketov se priloži 1 prima angleška knjiga. Za kar ne dopade, denar nazaj.